

Margarida Prats Ripoll
mprats@ub.edu
Universitat de Barcelona

EDICIÓ DE LLIBRES INFANTILS I JUVENILS: LA POESIA

EDICIÓN DE LIBROS INFANTILES Y JUVENILES: LA POESIA

PUBLICATION CHILDREN'S AND YOUNG ADULT BOOKS: POETRY

Els enllaços d'aquest article han estat revisats el dia 10/11/2012.

RESUM | RESUMEN | ABSTRACT

Una visió panoràmica de l'edició de llibres infantils i juvenils de poesia en llengua catalana durant el darrer bienni en permet fer una valoració globalment esperançadora. Quant als creadors, s'hi han incorporat noves veus, algunes de les quals han contribuït a la renovació temàtica i a la qualitat tant del llenguatge literari com del visual, han augmentat els llibres on flueix la paraula sense encarcaments ni rimes forçades i s'han publicat obres en què la interrelació íntima aconseguida entre paraula i imatge va més enllà de la funció ornamental de bona part d'il·lustracions dels llibres de poesia. En l'àmbit editorial, els fenòmens més interessants del bienni són l'aparició de tres col·leccions de poesia i l'augment d'edicions en la nostra llengua i de versions de poesia d'altres cultures, algunes en edicions molt acurades. Pel que fa a la difusió i divulgació, s'han atorgat premis a obres de creació i a estudis sobre el gènere i s'han organitzat diverses exposicions.

Una visión panorámica de la edición de libros infantiles y juveniles de poesía en lengua catalana durante el último bienio permite hacer una valoración globalmente esperanzadora. En cuanto a los creadores, se han incorporado nuevas voces, algunas de las cuales han contribuido a la renovación temática y la calidad tanto del lenguaje literario como del visual, han aumentado los libros donde fluye la palabra sin rigideces ni rimas forzadas y han publicado obras en las que la interrelación íntima conseguida entre palabra e imagen va más allá de la función ornamental de buena parte de ilustraciones de los libros de poesía. En el ámbito editorial, los fenómenos más interesantes del bienio son la aparición de tres colecciones de poesía y el aumento de ediciones en nuestra lengua y de versiones de poesía de otras culturas, algunas en ediciones muy cuidadas. En cuanto a la difusión y divulgación, se han otorgado premios a obras de creación y estudios sobre el género y se han organizado diversas exposiciones.

A review of the publication in the last two years of poetry books in Catalan for children and young adults reveals a generally promising outlook. New creators have emerged, some of whom have contributed to updating the themes and improving the quality of the literary and visual language. The number of books in which the text flows without stiffness or forced rhyme has increased, and works have been published in which the interrelation between word and image goes beyond the merely decorative function that is found in many illustrations of poetry books. In publishing, the most interesting occurrences in these two years are the appearance of three collections of poetry and the increase in the number of publications in Catalan and translations of poetry from other cultures, some in very accurate editions. In terms of dissemination, awards have been given for works and studies carried out on this genre and various fairs have been organized.

PARAULES CLAU: Edició, poesia, llibres infantils i juvenils

PALABRAS CLAVE: Edición, poesía, libros infantiles y juveniles

KEYWORDS: Publication, poetry, children's and young adult books

1 PRESENTACIÓ

Un recorregut per l'estat de la qüestió de la producció de poesia per a infants en llengua catalana durant el bienni 2010-2011 amb relació a les publicacions durant el bienni anterior permet parlar d'una continuïtat en el creixement de les publicacions dels diversos àmbits de poesia per a infants, sobretot en les obres d'autor. També podem parlar de continuïtat quant al nombre de llibres amb mostres de rodolins i quartetes més o menys ben rimats, més propers als exercicis que fan els escolars a partir de models poètics que a poemes bastits a partir d'un bon domini lingüístic i d'una mínima elaboració literària. Tanmateix, es pot observar l'augment d'obres bastides amb un bon domini de la llengua i dels procediments retòrics del gènere. Així mateix, s'observa l'increment de llibres amb un excel·lent diàleg entre la poesia i les arts visuals, de vegades acompanyats de CD amb poemes recitats i/o cantats. Pel que fa a les versions de poesia per a infants d'altres literatures, n'ha augmentat el nombre i la varietat de formats.

Una diferència notable respecte del bienni anterior és l'aparició de col·leccions de poesia. Una de les més interessants, per l'aposta de la qualitat literària i plàstica, ha vist la llum a Palma, un territori, fins ara, poc fèrtil en llibres de poesia per a infants. També han augmentat les exposicions, algunes de lligades a efemèrides de poetes i d'altres al Dia Mundial de la Poesia.

En canvi, ha disminuït l'activitat sobre la poesia en el camp de la recerca, no s'ha fet cap congrés o simposi sobre el gènere, però han continuat les publicacions, algunes de les quals s'han reconegut amb el Premi IX i XI d'Assaig *Aurora Díaz-Plaja*. Un poemari d'autor ha meregut el Premi Crítica Serra d'Or, en la categoria juvenil.

2 ELS CREADORS

La relació de creadors en el camp de la poesia al llarg del bienni 2010-2011 és força àmplia i aplega un ventall ric i heterogeni, tant d'autors com d'il·lustradors. En un camp i en l'altre, podem presentar veus noves a la vora de les que continuen una trajectòria encetada anys o dècades enrere. En el camp de l'autoria literària, algunes de les veus de les primeres incursions en el gènere corresponen a autors reconeguts en altres camps diferents de la literatura infantil i, d'altres, als que comencen a

publicar en la literatura a partir de la poesia infantil. Entre les veus que continuen una trajectòria encetada, podem distingir les que s'hi van iniciar a partir de 2005 i fan la segona incursió en el gènere de la d'aquelles que ja van començar a publicar obres de poesia a final del segle passat o la primera dècada del mil·lenni actual. En aquest camp, també donarem compte de la recuperació de poesies extretes de l'obra adreçada a adults i de la publicació de reculls de subgèneres del patrimoni rimat.

En el camp de l'autoria plàstica també podem distingir creadors amb una trajectòria dilatada en la il·lustració de poemaris i d'altres que s'hi han endinsat més recentment, alguns dels quals han excel·lit en àlbums poema o àlbums antologia.

2.1 AUTORS

En el grup de primeres incursions en el gènere, comencem pels autors de llibres excel·lents tant pel tractament que fan del tema triat com pel fet de preveure un doble destinatari: Josep Vallverdú, Enric Casasses i Tomàs Lluç (pseudònim poètic de Lluís Payrató). Els dos primers s'endinsen en la tradició dels bestiaris i en fan un tractament irònic que permet l'entreteniment i gaudi dels infants i el somriure dels adults. El tercer ens aporta un poemari ric i elaborat, on tracta un ampli ventall temàtic i mètric, ric en referents literaris. Dins el mateix grup de les veus que han començat a publicar obres de poesia, podem situar tres veus femenines, amb aportacions interessants i prometedores: Teresa Broseta, Maria Bellver i Irene Verdú. La primera, coneguda i reconeguda en el conreu de la narrativa i del teatre, aporta una obra amb vuit relats en vers, alguns dels quals són escenes suggeridores i divertides i d'altres tenen ressons de cançons populars. La segona és una veu fresca que aporta una obra interessant amb ressonàncies de la lírica popular i de l'obra primerenca de M. Mercè Marçal. La tercera s'inscriu en la tradició dels bestiaris amb poemes arrodonits adreçats als primers lectors. També Miquel Juan enceta la seva dedicació al gènere amb una obra de tipus miscel·lànic amb versos sobre els vents, la natura, la música, els oficis i el cos.

Entre les veus que fan les segones incursions en el gènere, trobem la de Salvador Comelles, guardonat amb el Premi Crítica Serra d'Or, en la categoria juvenil, pel llibre *El circ*, que continua mostrant-nos la traça del domini de

la llengua i del llenguatge poètic, i les de Fina Girbés i Isabel Mingo que tracten diversos temes amb versos àgils i assequibles per als infants.

Entre els autors que van iniciar la producció poètica al llarg del nou mil·lenni, han publicat obres noves el bienni 2010-2011, Núria Albertí, que enceta temes nous i segueix oferint poemes enginyosos i amb bon ritme; Lola Casas, que continua amb versos assequibles, de lèxic senzill i fàcils de treballar a l'escola, tant en els llibres que signa sola com en els que escriu en col·laboració amb Francesc Chivas; Montserrat Ginesta, que reescriu en vers els personatges de la llegenda de Sant Jordi, i Pep Molist, que és autor del text, ple d'alè poètic, d'un magnífic àlbum poema.

Entre els autors que van començar a publicar el segle XX, Ricard Bonmatí ha reprès el tema dels animals, ara centrat en bèsties perilloses, amb versos amb bon ritme i no exempts d'ironia, i ha continuat amb poemes sobre vivències infantils, amb repeticions i jocs de paraules. Celdoni Fonoll segueix publicant volums sobre la natura, acompanyats de bones fotografies dels animals i d'annexos amb informació biològica de les espècies del volum i sobre la cultura popular i la literatura. Joana Raspall, que d'ençà de la dècada dels setanta ha anat publicant llibres miscel·làtics, en què s'ha esmerçat a oferir poesies de diversos tons, amb referents de l'imaginari col·lectiu literari i cinematogràfic, publica una antologia on trobem una síntesi, a partir dels principals eixos temàtics de les seves publicacions, d'una àmplia obra poètica, escrita amb traça i alè literaris.

Per tancar l'apartat dels autors, recordarem la recuperació d'una part de la poesia de Joan Maragall en tres antologies i un àlbum poema, amb motiu de la celebració del centenari del seu naixement i del cinquantenari de la seva mort. Com s'ha assenyalat (Mañà, 2011b), Maragall és un dels poetes més presents en els llibres de lectura i en les antologies per a la mainada.

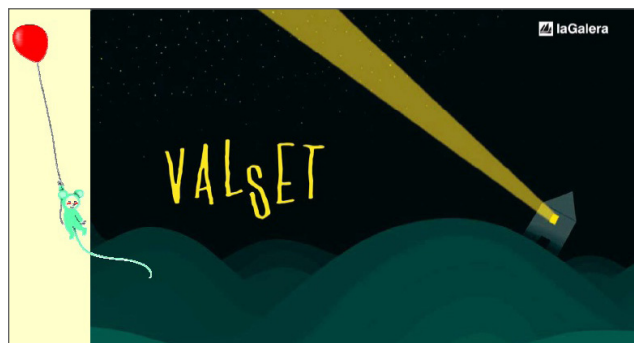
2.2 IL·LUSTRADORS

Entre la nòmina de prop de trenta il·lustradors, podem distingir les noves veus de les que duen temps col·laborant a acompanyar textos poètics a partir de diverses tècniques i estils. En ambdós casos trobem exemples d'alguns que han excel·lit en àlbums poema o àlbums antologia.

Pel que fa a les veus consolidades, començarem per les dues que han il·lustrat tres llibres: Cristina Losantos i Pere Cabaret. La primera ha il·lustrat, de manera dinàmica i expressiva, obres de Núria Albertí i Tomàs Lluc. En cadascun dels llibres fa l'ullet al lector, amb el joc de colors, la vivacitat i els petits detalls. El segon ha seguit acompanyant amb imatges obres de Lola Casas, ha il·lustrat l'antologia de Joana Raspall, i ha aconseguit en cada llibre una forta expressivitat amb el traç i la textura. Dins de les veus consolidades, Lourdes Bellver, Marta Balaguer i Mercè Arànega han seguit omplint de dibuixos expressius i jocs de colors obres per als lectors més petits.

Entre les noves incorporacions, Neus Ferrer acompanya el primer llibre de Maria Bellver i amb diverses tècniques aconsegueix ser original i exquisida; Stella Hagermann acompanya, amb pintures molt expressives, el primer llibre per a infants d'Enric Casasses, i Irene Bielsa fa seus els textos de Ricard Bonmatí i, amb colors forts i perspectives distorsionades, els enriqueix.

Entre els il·lustradors que han contribuït a crear àlbums poema i àlbums antologia, Anna Clariana ha creat il·lustracions que s'adiuen perfectament amb el to i el tema del text de Pep Molist, en què el pas de l'hivern a la primavera és presentat amb riquesa de cromatismes i plans agosarats; Xavier Salomó ha encertat de ple el to de la cançó «Valset», de Lluís Gavaldà, a partir d'una consonància cromàtica, estilística i formal; Subi, a través del color i de la composició de l'espai, ha tramès al lector el to serè i alhora malenconiós de *La vaca cega*, de Maragall, i Carme Solé Vendrell mostra l'horror dels infants del poema èpic de Brecht amb làmines a tinta negra, només amb una fugaç segona tinta vermella de sang a la primera, i plans solitaris o corals. Les il·lustradores de la resta de versions de poemes d'altres cultures també han aconseguit un excel·lent tàndem amb l'obra poètica que acompanyen.

3 EL MÓN EDITORIAL

Les aportacions del món editorial a la divulgació del gènere les podem classificar en quatre apartats: en el primer situem la publicació de novetats editorials amb l'aposta d'incorporar noves veus, publicar noves temàtiques, oferir obres interdisciplinàries i transversals, i augmentar edicions acurades; en el segon, l'edició de versions de poesies d'autors de diverses èpoques, reconeguts en altres cultures; en el tercer, l'aparició de tres noves col·leccions de poesia i, en el quart, la continuïtat en la publicació d'aplects de subgèneres del patrimoni rimat.

3.1 NOVETATS EDITORIALS

Entre les novetats editorials escrites per autors que s'han incorporat recentment al gènere, trobem les que segueixen la tradició dels bestiaris —algunes de rodones—, adreçades a un doble destinatari com ara *Bestiolar* (Vallverdú, 2010) i *Històries d'animals, tretze* (Casasses, 2011). La primera conté una cinquantena d'animals ordenats per ordre alfabètic i la segona, tretze. Les dues preveuen una lectura doble: la dels infants que podran identificar cada animal pels trets com està descrit i la dels adults que somriuran davant la ironia de molts poemes, trobaran referències a un coneixement comú i recuperaran moments de la infància relacionats amb vivències amb animals. Altres obres que podem inserir en la tradició esmentada s'adrecen a primers lectors, com el cas d'*Ara va... d'animals* (Verdú, 2010) i *Feres enciseres. Encanteris per captivar humans* (Bonmatí, 2010). Altres novetats editorials d'autors novells s'endinsen en el tema del cicle temporal amb títols eufònics, com ara *Reravera* (Bellver, 2011), i poesies amb ressons populars i marçalianes, o bé presenten obres de subgèneres poc comuns en català, per exemple els relats en vers d'*El núvol enamorat i altres contes en vers* (Brosseta, 2010).

Un segon grup de novetats aporten poemes rics en jocs lingüístics i en elaboració literària, com ara *Paraules amb cap i peus* (Comelles, 2011) i *Lletres poètiques. Poesia il·lustrada per a joves de 10 a 100 anys* (Lluç, 2011), en què els títols dels poemes, a més d'indicar el criteri alfabètic

d'ordenació del llibre, aporten elements per a una doble lectura del text. En algunes poesies predomina el to lúdic, amb jocs lingüístics amb rimes i cançons joc; en d'altres, el to més irònic o intimista.

Una de les publicacions, *S'obre el teló: sabates en acció!* (Albertí, 2010), enceta noves temàtiques amb el tema del calcer: tota mena de calçat, des de les sabates de taló fins a les espadenyes, és protagonista d'un enginyós poema. Una altra novetat, *El meu món de poesia* (Raspall, 2011), presenta un recopilatori d'una de les trajectòries més dilatades de poesia per a infants amb obra editada entre 1996 i 2005 i altra de més recent i no inclosa en volums anteriors. És un encert que aquesta tria antològica, testament literari de l'autora, dugui un DVD amb poesies recitades per ella, una dona gairebé centenària que s'ha esforçat a oferir als infants poemes que facin d'escaleta per arribar a gaudir d'obres més complexes. Recordant la cèlebre frase de Miquel Desclot, podríem dir que Joana Raspall ha bastit una obra que serveix de pont entre *Plou i fa sol* i *Sol i de dol*.

Dins les obres interdisciplinàries, trobem àlbums poema, com ara *Karaganda* (Molist, 2011) i *Valset* (Gavaldà, 2010) acompanyada d'un enregistrament musical, i edicions que aporten elements per treballar transversalment, per exemple *Bèsties i bestioles (peixos de riu, amfibis, rèptils, insectes...)* (Fonoll, 2010) i *Veus d'ocells/Bells ocells* (Fonoll, 2011). Els àlbums poema conviden a llegir conjuntament el llenguatge visual i plàstic i, si duen enregistrament instrumental, el musical; les obres de Fonoll, acompanyades de fotografies dels animals i de documentació de les característiques biològiques de les espècies i de cultura popular i la literatura, possibiliten una interrelació entre literatura i coneixement del medi natural.

Algunes novetats editorials es publiquen en versions acurades que aporten un plus a la qualitat literària de l'obra. Entre les publicacions del bienni que ens ocupa, a més dels àlbums poema esmentats i de les versions d'altres cultures, que veurem tot seguit, editats per Alrevés, Baula, Castellnou, Comanegra, Cossetània, Joventut, La Galera, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, trobem mostres, entre d'altres, com ara *Petits grans moments* (Bonmatí, 2010) i *Rodolins* (Casas i Chivas, 2010) editats per Sd-edicions i Fil d'Aram, respectivament. *Tot l'any* (Casas, 2010), publicat per una editorial especialitzada en llibres adaptats a la llengua de signes, va acompanyat

d'un DVD amb la recitació de les poesies i la representació en la llengua de signes.

3.2 VERSIONS D'ALTRES CULTURES

En el camp de les versions d'altres cultures, l'editorial Joventut, seguint la trajectòria d'oferir-nos bells àlbums poema, ha editat *La gavina i una mar de color*, de dues autores contemporànies alemanyes: Anja Tuckermann i Daniela Chudzinski, traduït per Àlicia Rodríguez. L'editorial Magenta Universal Productions publica, també en format àlbum poema, en versió de Jaume Escala i il·lustracions de Carme Solé Vendrell, la dramàtica poesia èpica de Bertolt Brecht *La croada dels nens*, una obra molt ben editada que fa viure al lector el testimoni de l'èxode i tràgic final que relata el text brechtia. L'editorial Castellnou ens ofereix *Jardí de versos d'un nen*, de Robert Louis Stevenson, amb un volum que conté dues terceres parts del llibre original i en conserva les expressives il·lustracions de Jessie Wilcox Smith. Jaume Subirana, autor de la tria i de la versió a la nostra llengua, amb molt d'encert, hi ha aplegat les poesies que reflecteixen prou bé temes, to i estil de l'obra original. Les Publicacions de l'Abadia de Montserrat ens acosta el Nobel Rabindranath Tagore amb *Pensaments d'ahir i d'avui*, una selecció de versos del seu llibre *Ocells perduts*, amb encertades il·lustracions de Sara Ruano. Tant la mida com l'acurada edició són una bona porta d'entrada a la poesia d'aquest autor. Finalment, l'editorial Alrevés publica *La cadena daurada. Poemes meravellosos per a infants*. De Bialik a Yonatan Guefen, una antologia de la poesia en hebreu adreçada als infants, triada i editada per Nira Harel, il·lustrada per Batia Bolton i traduïda per Eulàlia Sarriola. Aquesta acurada edició aplega una quarantena de poemes de 21 poetes, estructurats en tres parts: *Mar enllà*, amb obra d'autors del segle XIX nascuts a Europa que van parlar hebreu des de petits, tracten el tema de la nostàlgia de Sió; *Mai no ploro* aporta obra de poetes nascuts a Europa i emigrats a Israel les dècades dels anys vint i trenta, i tracta el tema dels animals, de la solitud dels infants, dels jocs, i *El cor joïós* presenta l'obra de poetes nascuts a Israel el segle XX, amb poemes sobre el món que envolta els infants, persones i mascotes, dels seus sentiments i dels interrogants

que es plantegen. Com a apèndix a l'antologia inclou notícia dels poetes: qui són i com són. Es tracta d'una magnífica ocasió per acostar infants i adults de casa nostra al cànon de la poesia per a nens en hebreu.

3.3 NOVES COL·LECCIONS I NOVA EDITORIAL

En el context de crisi que vivim i en un gènere en què les iniciatives de col·leccions són tan escasses, és un goig poder parlar del naixement de tres noves col·leccions sorgides al País Valencià, a Catalunya i a les Illes. Al País Valencià, Andana Editorial enceta amb «*Vagó de Versos*» una sèrie de títols adreçats als joves lectors per fer-los descobrir el món de la poesia i tot el ventall de possibilitats educatives que aquest gènere pot oferir. A Catalunya, Sd.edicions inicia amb «*L'Estel Fugaç*» una nova col·lecció de llibres de poesia il·lustrats per a nens, ben editats. A Mallorca, Edicions Documenta Balear amb «*Cuca de Suro*» inicia una col·lecció a tot color, i se'n fa publicitat com a poesia per a infants de 0 a 100 anys. Els primers volums publicats s'adiuen amb l'ample ventall de lectors previst. L'editorial *Fil d'Aram*, que ha iniciat la seva aventura editora el 2010, ha excel·lit en l'edició d'un parell de poemaris: *Bestiolar* (Vallverdú, 2010) i *Rodolins* (Casas Chivas, 2011).

3.4 PUBLICACIONS DE SUBGÈNERES DEL PATRIMONI RIMAT

Editorial Baula comença la col·lecció «*Cantem*», en la qual ha publicat dos aplecs de cançons i moixaines, compilats pel músic i educador Toni Giménez i acompanyats d'un CD. Publicacions de l'Abadia de Montserrat s'adreça als més petits (0-2 anys) amb la nova col·lecció «*Ballmanetes*», i editorial Barcanova, dins la col·lecció «*Mots Vius*» ha publicat un aplec d'embarbussaments. Tant els volums de les col·leccions encetades com el de Barcanova, compilat per la professora Carme Alcoverro, són aplecs ben presentats i ben il·lustrats.

4 DIFUSIÓ I DIVULGACIÓ

Amb relació a la difusió i divulgació de la poesia per a infants i joves, els aspectes més rellevants són: el reconeixement tant d'alguns estudis i de diversos llibres de creació amb premis i mencions en llistes d'honor; la conferència de Miquel Desclot, un dels poetes que més ha contribuït a dignificar el gènere, i les diverses

exposicions sobre la poesia a l'escola i a l'entorn de tres poetes de la nostra tradició literària.

4.1 CONFERÈNCIES, PUBLICACIONS I ESTUDIS

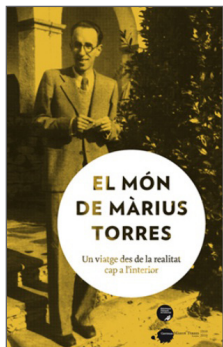
L'estudi de Pilar García Aparicio *L'obra poètica de Maria Dolors Pellicer* publicat al monogràfic sobre literatura infantil i juvenil al País Valencià de la revista *L'Aiguadolç* (núm. 39, 2011) és l'aportació més interessant en el camp de les publicacions.

La conferència «Llegir, Mirar i Escoltar..., Poesia» a càrrec de Miquel Desclot a la Facultat de Formació del Professorat de la Universitat de Barcelona, el 2 de desembre de 2011, seguida d'un interessant col·loqui, va incidir en els aspectes centrals del gènere i va suscitar diverses intervencions a l'entorn dels trets de la poesia per a infants i joves.

Finalment, Daniela Cavalli, alumna del màster de Recerca en Didàctica de la Llengua i la Literatura va presentar, el curs 2009-2010, com a treball de fi de màster *La escritura reflexiva para acceder a y potenciar la experiencia de lectura de un poema*, dirigit pel doctor Juli Palou.

4.2 EXPOSICIONS

L'Associació de Mestres Rosa Sensat va muntar l'exposició «Poesia a l'escola. Recursos bibliogràfics i electrònics» (Biblioteca Rosa Sensat, març de 2011). La Institució de les Lletres Catalanes va promoure «Joan Maragall. La paraula il·luminada», al Palau Moja (del 14 d'abril al 10 de juliol de 2011) comissariada pel professor Jordi Castellanos. El vestíbul de la Residència d'Estudiants al Col·legi Ramon Llull ha acollit des de la tardor de 2011 fins a la primavera de 2012 «Imitador del foc: Bartomeu Rosselló-Pòrcel i la Residència d'Estudiants de Catalunya (1930-1938)», comissariada per Josep Camprubí. «El món de Màrius Torres», promoguda per diverses institucions lleidatanes, es va exposar al claustre de la Biblioteca Pública de Lleida el juliol de 2010, després d'itinerar per diverses biblioteques públiques; en va ser comissària Esperança Solans, amb assessorament de Margarida Prats. S'hi poden visitar els plafons i una guia didàctica.

4.3 PREMIS

El Premi Crítica Serra d'Or 2010 en la categoria juvenil es va atorgar a un llibre de poesia, *El circ*, de Salvador Comelles. L'any 2010 es va atorgar el Premi Aurora Díaz-Plaja d'assaig AELC a l'article de Margarida Prats «La poesia per a infants. Estat de la qüestió en llengua catalana» publicat a *Caplletra. Revista Internacional de Filologia* (núm. 46, 2009) i aquest any el premi esmentat s'ha concedit a l'article de Pilar García Aparicio «L'obra poètica de Maria Dolors Pellicer» publicat al monogràfic sobre literatura infantil i juvenil al País Valencià de la revista *L'Aiguadolç* (núm. 39, 2011).

En la selecció dels millors llibres dels anys 2010 i 2011 dels crítics de la revista *Faristol* (núm. 69 i 72) hi trobem set obres de poesia: *Rodolins* (Casas; Chivas; Cabaret, 2010), *Pirates a la vista!* (Albertí; Lo-santos; Oro i Solórzano, 2010), *Reravera* (Bellver; Ferrer, 2010), *La vaca cega i altres poemes* (Maragall; Subi), *El núvol enamorat i altres contes en vers* (Broseta; Tarazona), *Karaganda* (Molist; Clariana, 2011) i *El meu món de poesia* (Raspall; Cabaret, 2011).

5 TENDÈNCIES

A partir del recorregut presentat per l'edició de llibres de poesia, es poden avançar algunes tendències en l'evolució del gènere. Així, en l'àmbit temàtic podem parlar de continuïtat en temes com ara els animals i la natura lligada als cicles estacionals i a les festes i d'inici de nous àmbits temàtics.

Una altra tendència és l'augment d'àlbums poema i de publicacions de llibres «totals»: àlbums poema acompanyats de CD amb música i/o poemes musicats, que permeten un joc interdisciplinari en el camp de les arts. Una tendència interessant de cara als lectors de poesia, exemplificada en el subtítol d'una de les noves col·leccions i en el títol d'algun poemari, és l'escriptura de poesies per a doble destinatari: l'infant i l'adult. Podem establir un paral·lelisme amb el pas del teatre per a infants a teatre familiar. Aquest canvi pot contribuir a crear obres més elaborades des del punt de vista literari.

BIBLIOGRAFIA

García Aparicio, Pilar (2011). «L'obra poètica de Maria Dolors Pellicer». *L'Aiguadolç*, 39 (novembre), p. 49-66.

Mañà, Teresa (2010). «Llibres per a infants i joves». *Serra d'Or*, 607-608 (juliol-agost), p. 95-100.

Mañà, Teresa (2011). «Llibres per a infants i joves». *Serra d'Or*, 619-620 (juliol-agost), p. 95-100.

Mañà, Teresa (2011). «Joan Maragall per a nens». *Serra d'Or*, 619-620 (juliol-agost), p. 55-58.

6.1 CRÍTQUES DE LLIBRES DE POESIA A FARISTOL

Bea, Arantxa. *El núvol enamorat i altres contes*. <http://www.clijcat.cat/faristol/paginas/resdetall_critiques.php?recordID=1530>.

Cormand, Bernat. *Pirates a la vista*. <http://www.clijcat.cat/faristol/paginas/resdetall_critiques.php?recordID=1450>.

Duran, Teresa. *Valset*. <http://www.clijcat.cat/faristol/paginas/resdetall_critiques.php?recordID=1562>.

Fernández, Sílvia. *La vaca cega i altres poemes*. <http://www.clijcat.cat/faristol/paginas/resdetall_critiques.php?recordID=1459>.

Fernández, Sílvia. *Rodolins*. <http://www.clijcat.cat/faristol/paginas/resdetall_critiques.php?recordID=1507>.

Luna, Marta. *El meu món de poesia*. <http://www.clijcat.cat/faristol/paginas/resdetall_critiques.php?recordID=1780>.

Vall, Aurora. *Bestiolari*. <http://www.clijcat.cat/faristol/paginas/resdetall_critiques.php?recordID=1699>.

Valriu, Caterina. *Karaganda*. <http://www.clijcat.cat/faristol/paginas/resdetall_critiques.php?recordID=1655>.

Valriu, Caterina. *Lletres poètiques*. <http://www.clijcat.cat/faristol/paginas/resdetall_critiques.php?recordID=1753>.

Valriu, Caterina. *Reravera*. <http://www.clijcat.cat/faristol/paginas/resdetall_critiques.php?recordID=1583>.

6.2 CRÍTQUES DE LLIBRES A LA REVISTA DIGITAL CORNALBOU

Andreu Sotorra. *Jardí de versos d'un nen*. <<http://www.andreusotorra.com/cornabou/dossiers/lijcritica/critica1011/000915.pdf>>.

Andreu Sotorra. *La cadena daurada. Poemes meravellosos per a infants*. <<http://www.andreusotorra.com/cornabou/docus/criticailust.html>>.

Andreu Sotorra. *La croada dels nens*. <<http://www.andreusotorra.com/cornabou/dossiers/lijcritica/critica1011/000907.doc>>.

6.3 RELACIÓ DE LES PUBLICACIONS DE POESIA AL LLARG DEL BIENNI 2010-2011

Albertí, Núria (2010). *S'obre el teló: sabates en acció!* II-I. Cristina Losantos. Barcelona: Ed. del Pirata.

Albertí, Núria (2010). *Pirates a la vista*. II-I. Cristina Losantos. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat. (Lletra i Música).

Alcoverro, Carme (2010). *Paraules embarbussades*. II-I. Mercè Canals. Barcanova. (Mots Vius).

Bellver, Maria (2010). *Reravera*. II-I. Neus Ferrer. Palma: Documenta Balear. (Cuca de Suro).

Bonmatí, Ricard (2010). *Petits grans moments*. II-I. Irene Bielsa. Barcelona Sd-edicions. (L'Estel Fugaç).

Bonmatí, Ricard (2010). *Feres enciseres*. Encanteris per captivar humans. II-I. Roc Olivé Pous. Barcelona: Ed. Cadí.

Brecht, Bertol (2011). *La croada dels nens*. Versió Jaume Escala. II-I. Carme Solé Vendrell. Barcelona: Editorial Magenta. (Els Contes d'Aram).

Broseta, Teresa (2010). *El núvol enamorat i altres contes en vers*. II-I. Xavier Tarazona. València: Bromera. (El Micalet Galàctic).

Casas, Lola (2010). *Visca Sant Jordi*. II-I. Carme Queralt. Barcelona: Baula.

- Casas, Lola Francesc Chiva (2010). *Rodolins*. II·l. Pere Cabaret. Barcelona: Fil d'Aram.
- Casas, Lola Francsec Chivas (2010). *Nyam-nyam*. Castellnou. (Picnic).
- Casas, Lola (2010). *Pere Cabaret. Tot l'any*. Vilanova i la Geltrú: El cep i la nansa. Llenguatge de signes.
- Casasses, Enric (2011). *Històries d'animals, tretze*. II·l. Stella Hagermann. Palma: Documenta Balear. (Cuca de Suro).
- Comelles, Salvador (2011). *Paraules amb cap i peus*. II·l. Mariona Cabassa. Barcelona: Barcanova. (Mots Vius).
- Fonoll, Celdoni (2010). *Bèsties i bestioles*. Valls: Cossetània.
- Fonoll, Celdoni (2011). *Veus d'ocells/Bells ocells*. Lynx.
- Gavaldà, Lluís (2010). *Valset*. II·l. Xavier Salomó. Barcelona: La Galera.
- Giménez, Toni (2011). *Cançons tradicionals infantils*. II·l. Marta Balaguer. Barcelona: Baula. (Cantem).
- Giménez, Toni (2011). *Aliu, alou; les primeres moixaines*. II·l. Mercè Arànega. Barcelona: Baula. (Cantem).
- Ginesta, Montserrat (2010). *Poemes i haikus de Sant Jordi, princeses i dracs*. Barcelona: Animallibres.
- Girbés, Fina (2011). *Entre cel i terra*. II·l. Raquel Catalina. València: Andana Editorial. (Vagó de Versos).
- Girbés, Fina (2011). *Poemes a la carta*. II·l. Eider Eiba. València: Bromera.
- Girbés, Fina (2011). *Els primers poemes*. II·l. Marta Baguer. Barcelona: Baula.
- Harel, Nira (recull i edició) (2010). *La cadena daurada. Poemes meravellosos per a infants. De Bialik a Yonatan Guefen*. II·l. Batia Kolton. Traducció d'Eulàlia Sarriola. Barcelona: Alrevés.
- Juan García, Miquel (2011). *Poemes per descobrir el món*. II·l. Cristina Duran. València: Andana Editorial. (Vagó de Versos).
- Maragall, Joan (2010). *La vaca cega i altres poemes*. (Idea d'Anna Obiols). II·l. Subi. Barcelona: Baula.
- Maragall, Joan (2010). *Antologia poètica i altres textos*. edc Pere Maragall. Barcelona: Baula. (La Llum del Far).
- Maragall, Joan (2010). *Entre el sol, núvols i vents...* II·l. Montse Ginesta. Barcelona: Baula. (Ala Delta).
- Maragall, Joan (2010). *Avui és Sant Jordi*. II·l. Subi. Barcelona: Baula.
- Mingo, Isabel (2011). *Embolíc de poemes*. II·l. Noèlia Conca. València: Edicions del Bullen.
- Molist, Pep (2011). *Karaganda*. II·l. Anna Clariana. Barcelona: Comanegra.
- Raspall, Joana (2011). *El meu món de poesia*. II·l. Pere Cabaret. Vilanova i la Geltrú: El cep i la nansa. Inclou DVD amb poesies animades i recitades per l'autora.
- Stevenson, Robert Louis (2011). *Jardí de versos d'un nen*. Versió de Jaume Subirana. II·l. Jessie Wilcox Smith. Barcelona: Castellnou. (Picnic).
- Tagore (2010). *Pensaments d'ahir per avui*. II·l. Sara Ruano. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Tomàs Lluc [Lluís Payrató] (2011). *Lletres poètiques. Poesia il·lustrada per a joves de 10 a 100 anys*. II·l. Cristina Losantos. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Tuckermann, Anja (2011). *La gavina i una mar de colors*. Traducció d'Alicia Rodríguez. II·l. Daniela Chudzinski. Barcelona: Joventut.
- Vallverdú, Josep (2010). *Bestiolar*. II·l. Manuel Cusachs. Barcelona: Fil d'Aram.
- Verdú, Irene (2010). *Ara va...d'animals*. II·l. Lourdes Bellver. València: Tandem Edicions.
- Verdú, Irene (2010). *Poemes al jardí*. II·l. Noèlia Conca. València: Edicions del Bullen.
- Vidal Carrasco, Blanca Llum; Joan Rafel (2011). *Visca*. II·l. Palma: Documenta Balear. (Cuca de Suro; 4).